

HAKKI YILMAZ - işte kur'an

[Tebyinü'l-Kur'an](#) [Makaleler](#) [Sorular Kur'an'dan Cevaplar](#)[Misafir Yazılar](#) [Tebyinü'l-Kur'an\(A→Z\)](#)[Kur'an'ın Bize Mesajları](#) [Q](#)

DUA

DUA

Sözcük anlamı:

“**Duâ**”, da’vet ve da’vâ mastarları gibi mastar olup, “**çağırarak, seslenmek, istemek, yardım talep etmek**” demektir.

Ayrıca isim olarak duâ, “**küçükten büyüğe, aşağıdan yukarıya olan talep ve niyaz**” demektir.

İslamî bir terim olarak duâ: “**Allah’ın yüceliği karşısında kulun, aczini itiraf etmesi, sevgi ve tazim duyguları içinde lütuf ve yardım dilemesi**” demektir. Duânın ana hedefi insanın Allah’a halini arzemesi ve O’na niyazda bulunması olduğuna göre, bu, Allah ile kendine inanan kul arasında bir diyalogu ve yakın ilgiyi ortaya koyar. İşte bundan dolayı duâyaya “**münâcât**” (Allah ile gizliden ve ruhsal konuşma) adı da verilmiştir. Ki insan, varlığını kabul ettiği o Yüce Güç karşısında duyduğu saygı ve ümit hisleri sebebiyle kendisinden daha üstün olanla irtibat ihtiyacını duymaktadır.

Duâ tüm dinlerde vardır. Muhteva, şekil ve anlatım biçimine göre bazı türlere ayrılır. Asıl ve en yaygın olanı, “**yalvarıp yakarmaktır**”. Duâlarda insan, kötülükten kurtulmayı veya iyiye kavuşmayı diler. Bunu yaparken de önce Allah’a hamd ve şükür eder. Allah’ı üstün vasıflarıyla yüceltir.

İslam dışında ve ilkel dinlerde duâ:

İlkel topluluklarda görülen müşterek duâ, aile reisi, kabile başkanı veya rahibin yakarışlarına cemaatin katılması (âmin demesi) şeklinde olmaktadır. Kötülüklerden korunma veya dünya nimetlerinden faydalanma isteği duânın iptidai halinin tespitinde en belirleyici özelliktir. Hint mistisizminde Upanişad’lardan kaynaklanan ve yoganın psikotekniğine dayanan ibadetsiz bir duâ türü vardır. Hinduizm’de duâ inandırıcı sözlerle yapılır; ortak duâ sembolü bir çeşit besmele olan “om”dur. Budizm’de yüce varlığa karşı belirli bir duâ söz konusu olmamakla beraber Buda’ya duâ etmek ve ondan istekte bulunmak geleneği hakimdir. Şintoizm’de duâ, mabed veya evde tanrılara pirinç ve pirinç şarabı sunmakla yerine getirilir.

Eski Meksika, Sümer, Bâbil, Mısır ve Yunan dinlerinde birbirine benzeyen ve duâ yerine kullanılan kolektif şiirler vardır. Maniheizm’deki duâda ruhu etkileyen düalist bir görüş hakimdir. Romalılar duâlarını genellikle Jüpiter mabedinde yaparlardı. Cermen dininde büyüün duâ üzerinde üstün bir gücü vardır. Ancak ilkel toplumlarda büyü ile duâ arasındaki sınırı belirlemek oldukça güçtür. Yunan dininde duâ geleneksel temizlikle başlar ve klasik yalvarma ile sona ererdi. Sümerler duâ esnasında ellerini başlarının üzerine koyarlar, sevinçlerini göstermek ve duânın inandırıcı olmasını sağlamak için ellerini alınlarına çarparlar, böylece ölülerine de saygı göstermiş olurlardı. Bu durum Doğu Asya’da özellikle Hint yogasında da görülmektedir.

Duâ esnasında kutsal eşyanın öpülmesi, okşanması, çıplak ayakla etrafında dönülmesi gibi hususlar ilkel kabile dinlerinin özelliklerindedir. Hemen bütün ilkel kabile dinlerinde güneş doğarken ve batarken, ekim ve hasat zamanlarında kurallara bağlı olarak duâ edilir.

Yahudilik’te duâ:

Yahudilik’te duâ Allah’a yaklaşma vesilesi kabul edilir. İbranice “tephillah” duâ anlamına gelir. Tevrat’ta duâ için genel bir kavram ve belli bir sıra olmamakla birlikte altmış altı cümle doğrudan veya dolaylı olarak duâ ile ilgilidir. Yahudiler ayakları bitişirmek, diz çökmek, baş eğmek, elleri göğe açmak ve Kudüs’e yönelmek suretiyle duâ ederler. Bilhassa II. Tapınak’ın

yıkılışından sonra yahudilerde toplu duâ da yaygınlaşmıştır. Günümüzde yahudiler günde üç defa (sabah, öğle ve akşam) duâ ederler. Ayrıca sinagogda cumartesi (sabbat) ve bayram günlerinde bunlara ek olarak duâlar ilave edilir. Sabah duâsında duâ atkısı talet (tallit) kullanılır, duâ kayışı da sol pazıya ve alna takılır. Duâ dili İbranice olmakla birlikte bazı eski Aramice duâlar da okunur. Duâ öncesinde temizlik yapmak ve özel âyin elbisesi giymek gerekir. Duâların büyük bir kısmını ihtiva eden **Mezmurlar** hem yahudi hem de hristiyanlarca duâ sırasında okunmaktadır.

Hıristiyanlık'ta duâ:

Hıristiyanlıkta duâ dini hayat açısından büyük bir önem taşır. Duâ Tanrı'ya ulaşma, O'nu tanıma ve vicdanın sesi olarak nitelendirilir. Duânın temelinde Allah'a güven ve yüce bir inanış vardır. **Luther**'e göre duâ inancın eseri, **Calvin**'e göre Allah'ı kavrayabilme inancının her gün tekrarlanmasıdır. İnciller'de Hz. İsa'nın tavsiye ettiği belli bir duâ şekli yoktur; sadece putperestler gibi duâ edilmesi yasaklanmıştır (Matta, VI, 7). İnciller'in tamamında duâyı ilgilendiren yetmiş beş kadar cümle tespit edilebilmektedir. Hıristiyanlık'ta duânın belli esaslar çerçevesinde yapılması ilk defa İznik Konsili'inde (Miladi 325) kararlaştırılmış, daha sonra Vatikan bu esaslar üzerinde bazı değişiklikler yapmıştır. Duâda Hz. İsa temel unsuru teşkil etmekle beraber Allah ve Ruhulkudüs de duânın önemli rükünlerindedir.

Günümüzde hıristiyanların günlük (sabah, öğle ve akşam), haftalık (Pazar), ve yıllık (paskalya) olarak keşişler ve rahipler gözetiminde manastırlarda yaptıkları duâ geleneği oldukça uzun bir geçmişe sahiptir (M.S.150). "Rabbin duâsı" Hıristiyanlık için toplu ibadetin doruk noktasını teşkil eder. Katolik kilisesinde günde yedi ayrı duâ saati bulunmaktadır. Ortodoks kilisesinin geleneğinde gün batarken okunan "Vesperum" günün ilk duâsını teşkil eder. Genel olarak kiliselerdeki duâ şekilleri pek fazla değişiklik göstermez

İslam'da duâ:

Kur'ân-ı Kerim'de duâ ile ilgili âyetler geniş bir yer tutar. 200 kadar âyet doğrudan doğruya duâ ile ilgilidir. Ayrıca tevbe, istiğfar gibi kulun Allah'a yönelişini ve O'ndan dileklerini ifade eden çok sayıda âyet vardır. Konuyla ilgili âyetlerin bir kısmında insanların Allah'a duâ etmeleri emredilmiş, duânın usul, âdâb ve tesirleri üzerinde durulmuştur.

Duânın gereği:

Yüce Kur'ân'ımız incelendiğinde insanlarda dini eğilimin fitrî (yaratılıştan, genlerine işlenmiş) olduğunu görürüz. A'raf suresi 172, 173. âyetlerde, şu şekilde açıklamalar buluruz:

“Hani Rabbin, âdemoğullarından, bellerinden zürriyetlerini alıp onları öz benliklerine şahit tutarak sormuştu: “Rabbiniz değil miyim?” onlar: “Rabbimizsin, buna tanıklık ederiz.” demişlerdi. Kıyamet günü, “biz bundan habersizdik” demeyesiniz.

Şöyle de demeyesiniz: “Daha önce atalarımız şirke batmıştı. Biz de onların ardından gelen bir soyuz. Gerçeği çiğneyenlerin yüzünden bizi helak mı edeceksin?””

Ve bu âyetlerden Allah'ı tanıma ve O'nun terbiyesine girmenin henüz dünyada hayat bulmadan evvelden başladığını anlarız. Görünürdeki gerçekler de bunun böyle olduğunu gösterir.

Ayrıca,

İsra suresi, âyet 44:

“Yedi gök, yerküre ve bunların içindekiler O'nu tespih ederler. Hiçbir şey yoktur ki, O'nu överek tespih etmesin; fakat siz onların tespihlerini anlamıyorsunuz. O Halim'dir, Gafûr'dur.”

Ra'd suresi âyet 13:

“Gök gürültüsü O'nu hamd ile tespih eder; melekler de O'ndan ürpererek.. Yıldırımlar gönderir de onlarla dilediğini çarpar. O, tuzak kuranların hilelerini başlarına geçirmede çok güçlü olduğu halde, onlar ona karşı mücadele edip duruyorlar.”

Hadid suresi âyet 1:

“Göklerde ve yerdeki herşey Allah'ı tespih etmektedir. Aziz'dir O, Hakîm'dir.”

Haşr suresi âyet 1:

“Göklerde ne var yerde ne varsa Allah'ı tespih etmektedir. Aziz'dir O, Hakîm'dir.”

Saff suresi âyet 1:

“Göklerde ne var yerde ne varsa Allah'ı tespih etmektedir. Aziz'dir O, Hakîm'dir.”

Cuma suresi âyet 1:

“Göklerdekiler ve yerdekiler; o Melik, o Kuddüs, o Azîz, o Hakîm Allah’ı tespih ediyorlar.”

Teğabun suresi âyet 1:

“Göklerdekiler ve yerdekiler Allah’ı tespih ediyorlar. O’nundur mülk ve yönetim; O’nun içindir tüm övgüler. Herşeye gücü yetendir O.”

Özellikle de Zariyat suresi 56. âyette şöyle buyrulur:

“Ben cin ve insi (bilmediğiniz ve bildiğiniz her şeyi) sadece bana ibadet/kulluk etsinler diye yarattım.”

Bu gerçeklerden ve toplumdaki ateist ve din karşıtı kimselerin de dara geldikleri zamanlar gayri ihtiyarı Allah’a sığınmaları, dini eğilimin, kulluğun, duâya ihtiyacın, Allah’a yalvarmanın; kısacası, canlı cansız her şeyin Allah ile ilişkisinin fitri (yaratılıştan genlere yerleştirilmiş) olduğunu gösterir.

Kur’ân’ı Kerim’de, insanın çaresizlik içinde ve zor şartlarda duâya başvurma şeklindeki genel psikolojik mekanizması üzerinde ısrarla durulmuştur. Bazı âyetlerde dini yöneliş veya duânın belirgin veya zayıf hale geldiği durumlar açıklanırken aynı zamanda bu yönelişin insan tabiatında fitri ve külli bir motif olarak bulunduğu da ortaya konmuştur. Âyetlerin ifadesiyle, insan bir tehlike ve sıkıntıya düşünce bütün samimiyetiyle Allah’a yönelir; yatarken, otururken, ayakta dururken bıkmadan usanmadan duâ edip, iyilik ve başarı ister.

Bununla birlikte bazı âyetlerde de insanın ihtiyaç ve sıkıntısının giderildiği, kendini emniyet içinde ve başarılı gördüğü durumlarda duâ isteğinin zayıfladığı, Allah’tan yüz çevirdiği, kendi güç ve yeterliliğini gözünde büyütüp bencil ve nankör olduğu, zalimce hareket ettiği vurgulanmaktadır:

Yunus suresi âyet 12:

“İnsana zorluk dokunduğu zaman; yan yatarken, otururken, ayaktayken bize yalvarır.Ama sıkıntısını çözdüğümüzde, kendisine dokunan bir zorluk yüzünden bize hiç yalvarmamış gibi çekip gider. Haksızlığa aşırılığa sapanlara, yapmakta oldukları işte böyle süslü gösterilmiştir.”

İsra suresi âyet 11:

“İnsan, **hayra davet eder gibi şerri çağırıyor**. İnsan çok acelecedir.”

Lokman suresi âyet 32:

“**Karabulutlar gibi dalga kendilerini kuşattığı zaman, Allah’a dini O’na özgüleyerek yalvarırlar. Fakat onları karaya çıkarıp kurtarınca, içlerinden sadece bir kısmı doğru yolu tutar**. Bizim âyetlerimize ancak gaddar nankörler karşı çıkarlar.”

Fussilet suresi âyet 49:

“**İnsan hayır istemekten/hayır için duâ etmekten bıkip usanmaz. Kendisine bir şer dokunmaya görsün, hemen ümidini keser, yıkılır.**”

Zümer suresi âyet 8:

“**İnsana bir zarar/zorluk dokununca, Rabbine yönelerek O’na duâ eder. Sonra ona bir nimet lütfettiğinde, önceden O’na yalvarmakta olduğunu unuttur. O’nun yolundan saptırmak için Allah’a eşler, ortaklar isnat eder**. De ki: “Birazcık nimetle küfrünle. Hiç kuşkusuz sen, ateş halkındansın.”

Fussilet suresi âyet 51:

“**İnsana nimet verdiğimizde yüz çevirir, yan yatar. Kendisine şer dokununca, hemen duâya koyulur.**”

A’raf suresi âyet 189, 190 :

“*O, sizi bir candan yaratan, ve ondan da, kendisine ısınsın diye, eşini yapandır. Ne zaman ki o, onu örtüp bürüdü, o zaman o hafif bir yük yüklendi. Ve bununla gidip geldi. **Ne zamanki zevce ağırlaştı o zaman onlar (o ikisi) Rablerine duâ ettiler: “Eğer bize salih (bir çocuk) verirsen, andolsun ki kesinlikle şükredenlerden olacağız.**”*

Ne zaman ki onlara (o ikisine) salih (bir çocuk) verdi, o ikisine verdiği şey hakkında onun için ortaklar kıldılar. Onların ortak koştığı şeylerden Allah münezzehtir, yücedir.”

Tevbe suresi âyet 75, 76:

“Onlardan, **“Eğer Allah lütfundan bize verirse, mutlaka başta bulunacağız ve iyilerden olacağız diye Allah’a söz verenler vardır.**

Sonra, Allah, onlara lütfundan verince, onda cimrilik ederler ve ilgisizce sırt çevirirler.”

Yunus suresi âyet 22, 23:

“Size karada ve denizde yolculuk ettiren O’dur. Gemilerde bulunduğunuzda gemiler içindekileri tatlı bir rüzgarla götürür, yolcular neşeyle eğlenirken şiddetli bir fırtına gelip çatar, dalgalar her yandan saldırıp onlar, çepeçevre kuşatıldıklarını anlayınca, dinlerini Allah için arındırarak O’na yalvarırlar:- Bizi bundan kurtarırsan, hiç kuşkusuz, şükredenlerden oluruz.

Sonra O, onları kurtarıncaya, bir de bakarsın ki, yeryüzünde haksız yere azgınlık ederler. **–Ey insanlar! Gerçekten, şimdiki hayatın geçici yararları için azgınlığınız, bizzat kendi zararınızdır! Sonra dönüşünüz bizedir. Yaptıklarınızı size bildireceğiz.”**

Nahl suresi âyet 53, 54:

“Ve iyilik olarak sahip olduğunuz ne varsa, Allah’tandır. Size bir zarar dokunduğunda, yalnız O’na sığınabilirsiniz.

Sonra, zararı sizden giderince, içinizden kimileri, Rab’lerine hemen tanrılar ortak ederler.”

Lokman suresi âyet 31, 32:

“Âyetlerini size göstermek için, gemilerin denizde, Allah’ın nimetiyle kayıp gittiğini görmedin mi? İşte gerçekten bunda, çok sabırlı ve çok şükreden bir kimse için, âyetler vardır.

Gerçek şu ki, gölgeler gibi bir dalga onu kapladığında, O’nun için dinlerini arındırarak Allah’a yalvarırlar; ve onları karaya çıkararak kurtardığında ise, içlerinden bir kısmı orta yolu tutar.(şükredici olur) Ama, âyetlerimizi ancak, tam hain ve nankör inkar eder.”

Zümer suresi âyet 8:

“İnsana bir zarar/zorluk dokununca, Rabbine yönelerek O’na duâ eder. Sonra ona bir nimet lütfettiğinde, önceden O’na yalvarmakta olduğunu unuttur. O’nun yolundan

saptırmak için Allah'a eşler, ortaklar isnat eder. De ki: "birazcık nimetle küfrünle. Hiç kuşkusuz sen, ateş halkındansın.""

Zümer suresi âyet 49:

"İnsana bir zorluk/zarar dokunduğunda bize yalvarır yakarır; sonra ona bizden bir nimet lütfettiğimizde şöyle der: "Bu bir ilim sayesinde verildi bana." Hayır, öyle değil; o bir fitnedir ama onların çokları bilmiyorlar."

Rum suresi âyet 33:

"Ve insanların başına bir sıkıntı gelince, Rab'lerine yönelerek O'na yalvarırlar. Sonra, onlara kendinden bir rahmet tattırınca, bir de bakarsın ki, içlerinden bir kesim, Rab'lerine ortaklar koşarlar."

Ankebut suresi âyet 65:

"Gemiye bindiklerinde, dini yalnız O'na özgü kılarak Allah'a yalvarırlar. Onları karaya çıkarıp kurtardığında ise, bir de bakarsın ki, ortak koşmaya başlarlar."

İsra suresi âyet 67:

"Ve denizde size bir zarar dokunduğunda, yalvardıklarınız kaybolup giderler. O, kaybolmaz. Sonra O, sizi karaya çıkararak kurtarınca, boş verirsiniz. Ve insan, çok nankördür!"

İşte bu olumsuz gelişmeleri önlemek amacıyla ilahi dinler, insan şuurunda dini inanç ve duygunun mümkün olduğu kadar canlı, etkili bir halde bulunmasını sağlamanın bazı çarelerini insan için görev haline getirilmiştir. **Bu görevler, ibadetlerdir. Özellikle de ibadetlerin özü ve beyni olan duâdır.** Bunun yanında bilhassa refah ve rahat ortamlarda insanın Allah'ı hatırlamasın öngörülmüştür. Böylece, bu inancın kontrolü altında bencil isteklerine kapılmamasını sağlamak hedeflenmiştir.

Duâ ve ibadet, görünüşte, yaratılışı gereği insanın Allah'a doğru olan bir yöneliştir. Böyle olmakla birlikte, bir başka boyutu da, Allah ile kul arasındaki, Allah'ın rahmet ve şefkatinin gereği olan bir ilişkidir. **Ve bu ilişkide kesinlikle Allah ile kul arasında bir vasıta söz konusu değildir.** O nedenler duâ kulluğun en ileri mertebesi ve ibadetlerin en önemlisidir. Ve kul duâsıyla değer kazanır. İbadet ve duâ kulda Allah bilincini canlı ve sürekli kılar. Bu

bilinç sayesinde kul, boyun eğer. Bu küçülme ve saygı, Allah'ın rahmet ve merhametini, bereketini çeker. **Bu nedenle duâ, ibadetin beyni kabul edilmiştir.**

Mümin suresi âyet 60:

“Rabbiniz buyurmuştur ki: **“Duâ edin bana, cevap vereyim size.** Kibre saparak bana ibadetten uzaklaşanlar, aşağılanmış bir halde cehenneme gireceklerdir.”

Furkan suresi âyet 77:

“De ki: **“ Duânız yoksa, Rabbim sizi ne yapsın!** Yalanladınız; bu yüzden azap kaçınılmaz olacaktır.”

Allah kuluna cevap vermek için onun her ne vesilesiyle olursa olsun kendisine başvurmasını istemektedir. Bu vesileler, hayranlık, hamd, şükür olabileceği gibi, ihtiyaç, korkulandan kurtulma ve yapılan hataların bağışlanması isteği de olabilir.

Bakara suresi âyet 152:

“Anın beni ki anayım sizi. Şükredin bana, sakın nankörlük etmeyin.”

Hud suresi âyet 90:

“Rabbinizden af dileyip O’na yönelin. Rabbim Rahîm’dir, rahmeti sınırsızdır; Vedûd’dur, çok sevgilidir.”

Zümer suresi âyet 53:

“De ki: **“ Ey kendi aleyhine sınırı aşan/aşırı giden kullarım! Allah’ın rahmetinden ümit kesmeyin. Allah, günahları tümünden affeder.** Çünkü O, mutlak Gafûr, mutlak Rahîm’dir.”

Şu kesinlikle bilinmelidir ki, duânın kabulü için ilk adım mutlaka kul tarafından atılmalıdır. Allah ile kul arasındaki ilişki konusunda Peygamber efendimize sorular yöneltilmiştir. Ve bu sorular sorulara cevap olarak cenabı hak şu âyeti indirmiştir.

Bakara suresi âyet 186:

“Kullarım sana benden sorarlarsa ben gerçekten çok yakınım. Duâ edenin çağrısına, bana çağırıp yakardığı anda cevap veririm. Hadi onlar da bana karşılık versinler, bana inansınlar ki doğruyu ve iyiyi bulabilsinler.””

Duâ yalnızca Allah’a yapılır:

Kur’ân’ı Kerim’de duânın sadece Allah’a yapılması vurgulanır. Allah’tan başkalarına, putlara veya kendilerine kutsallık izafe edilmiş kişi ve meleklerle duâ kesinlikle yasaklanır.

Şuara suresi âyet 213:

“O halde Allah’ın yanında bir başka ilaha daha yalvarma. Yoksa azaba uğratanlardan olursun.”

Kasas suresi âyet 88:

“Allah’ın yanında diğer bir tanrıya daha kulluk etme. İlah yok O’ndan başka. O’nun yüzü dışında herşey helak olacaktır. Hüküm yalnız O’nundur ve O’na döndürüleceksiniz.”

Ayrıca Allah’tan başkasına duâ edenler kınanmış ve uyarılmışlardır.

Ra’d suresi âyet 14:

“Gerçek duâ yalnız O’na yapılır. O’nun dışında yalvarıp davet ettikleri ise onlara hiçbir şekilde cevap veremezler. Onlar, ağzına ulaşsın diye iki avucunu suya doğru açan ama suya ulaşamayan birinden başkasına benzemezler. Küfre sapanların duâ ve davetleri şaşkınlığa dalmaktan başka bir işe yaramaz.”

A’raf suresi âyet 194, 195:

“Allah dışındaki yakardıklarınız sizin gibi kullardır. Eğer iddianızda haklıysanız, hadi çağırın onları da size cevap versinler.

Ayakları mı var onların ki, onlarla yürüsünler; ellerim mi var onların ki onlarla tutsunlar; gözleri mi var onların ki, onlarla görsünler; kulakları mı var onların ki, onlarla işitsinler. De ki: “ Ortaklarınızı çağırıp bana tuzak kurun. Hadi, göz açtırmayın bana!”

Nahl suresi âyet 20:

“Allah dışında yakardıklarınız hiçbir şey yaratamazlar; onların kendileri yaratılmaktadır.”

Nisa suresi âyet 117:

“Allah’ın dışındakilere duâ edenler sadece dişilere duâ ederler. Ve Onlar inatçı bir şeytandan başkasına çağırıp yakarmıyorlar.”

Hacc suresi âyet 12, 13:

“Allah’ı bırakır da kendisine zarar veremeyecek, yarar sağlamayacak şeylere kulluk eder. Dönüşü olmayan sapıklığın ta kendisidir bu.

Zararı, yararından daha yakın olan kişiye yalvarır. Ne kötü bir destekçidir o, ne kötü bir efendidir!”

Duânın âdabı:

Duâ yapılırken takınılacak tavır ile ilgili bir çok davranış listesi yazılıp çizilmiştir. Biz burada onları aktarmıyoruz. Biz bu konuda Yüce rabbimizin bize bildirdiklerini ve bunun ilk müslüman ve ilk uygulayıcısı olan Rasûlüllah efendimizin uygulayışını aktaracağız.

Nisa suresi âyet 32:

“Allah’ın, bir kısmınıza bir kısmınızdan farklı olarak lütfettiği şeyleri isteyip durmayın. Erkeklerle kendi kazandıklarından bir nasip var; kadınlara da kendi kazandıklarından bir pay var. Allah’tan, o’nun lütfunu isteyin. Allah, her şeyi iyice bilmektedir.”

Nisa suresi âyet 134:

“Dünya nimeti ve bereketi isteyen bilsin ki, dünya nimeti de ahiret mutluluğu da Allah katındadır. Allah, çok iyi işitir, çok iyi görür.”

A’raf suresi âyet 29:

“Şunu da söyle: “Rabbim bana adaleti emretti. Her mescitte yüzlerinizi O’na doğrultun. Dini yalnız O’na özgüleyerek, O’na yalvarın. Tıpkı sizi ilk yarattığı gibi O’na döneceksiniz.”

A'raf suresi âyet 55, 56:

“Rabbimize boyun bükerek, gizlice/ürpererek yakarın. O, haddi aşanları/azmışları sevmez.

Yeryüzünde, orası barışa kavuştuktan sonra bozgun çıkarmayın. **Ürpererek ve ümit ederek duâ edin O’na.** Hiç kuşkusuz, allah’ın rahmeti güzel düşünüp güzel iş yapanlara çok yakındır.”

A'raf suresi âyet 180:

“En güzel isimler Allah’ındır; O’na onlarla duâ edin. O’nun isimlerinde ters bir tutum izleyenleri bırakın. Yapıp ettiklerinin cezasını çekeceklerdir.”

A'raf suresi âyet 205:

“Rabbini, kendi içinden yalvarıp ürpererek, bağırtılı olmayan bir sesle sabah-akşam zikret. Sakın gafillerden olma.”

Bakara suresi âyet 186:

“Kullarım sana benden sorarlarsa ben gerçekten çok yakınım. Duâ edenin çağrısına, bana çağırıp yakardığı anda cevap veririm. Hadi onlar da bana karşılık versinler, bana inansınlar ki doğruyu ve iyiyi bulabilsinler.”

Yusuf suresi âyet 86, 87:

“Dedi ki: **“Ben, içimi doldurup taşan özlemimi, kederimi Allah’a arz ederim.** Ve Allah’ın yardımıyla sizin bilmediğiniz şeyleri bilirim.

Ey oğullarım! Gidin, artık Yusuf’u ve kardeşini bulmak için dikkat kesilin. **Allah’ın rahmetinden de ümit kesmeyin. Çünkü, Allah’ın rahmetinden, küfre sapanlar topluluğundan başkası ümit kesmez.”**

Mü’min suresi âyet 60:

“Rabbiniz buyurmuştur ki: **“Duâ edin bana, cevap vereyim size.** Kibre saparak bana ibadetten uzaklaşanlar, aşağılanmış bir halde cehenneme gireceklerdir”

Enbiya suresi âyet 90:

“Kendisine hemen cevap vermiş, Yahya’yı ona hediye etmiş, karısını kendisi için doğurmaya elverişli hale getirmiştik. **Onlar, hayırlarda yarışıyorlar, umarak ve korkarak bize yalvarıyorlardı. Onlar, bize ürpererek saygı gösteriyorlardı.**”

Sahih Buhari, Kitab-üt Da’vat, 50. Bab 77 No.lu Hadis:

“ Ebu Musa el-Eşarî RA. Şöyle demiştir:

Bizler Peygamber AS. İle birlikte bir seferde bulunduk. Vadiden yüksek bir yere çıktıkça, yüksek sesle tekbir getiriyorduk. Peygamber:

“Ey insanlar! Nefislerinize yumuşak davranın (sesinizi yükseltmeyin)! Çünkü sizler sağırı ve gâibi (uzakta, sizden haberi olmayan birisini) çağırılmıyorsunuz. Lakin sizler Semi’ ve Basîr Allah’a duâ ediyorsunuz!” buyurdu.””

Sahih Buharî, Kitab-üt Da’vât 19. Bab, 33 No.lu Hadis:

“..... İbn-i Abbas şöyle demiştir:

“..... Duâdan da seci’li nevini bırak, böylesinden sakın. Çünkü ben Rasûlüllah’tan ve sahabilerinden seci’li, kafiyeli duâ ile meşgul olmadıklarını bilmişimdir. Yani onlar bunu değil de ancak seci’li ve kafiyeli sözlerden çekinmeyi yapıyorlardı.”

Görmekteyiz ki, Yüce Rabbimizin âyetleri, ve bu âyetler ile terbiye edilmiş olan Peygamberimizin uygulamaları göz önüne alınınca duânın olması gereken âdâbı şunlar olmaktadır:

Dikkatin dağılmaması, Hudû ve Huşûlu bir niyaz yapılması için gece, seher vakti, ve topluca duâ edilen zaman ve ortamlar dikkate alınmalıdır.

Namaz bahsinde göreceğiniz gibi, duâyı sadece dil ile değil, gönül ve tüm beden dilleriyle de yapmak gerekmektedir.

Duâ yaparken edebiyat yapılmamalıdır. Yapmacık, kafiyeli, seci’li ifadelerden ve tavırlardan kaçınılmalıdır.

Duâlar, Hudû ve Huşû (mahiyetleri ileride “namaz” bölümünde açıklandı) ile, umarak, korkarak ve ürpererek yapılmalıdır.

Yapılan duânın kabul edileceğine kesinlikle inanılmalıdır.

Duâ yaparken önce Allah'ı anıp, hamdedilmeli, sonra da kişisel istekler istenmelidir. (Fatiha örneğinde olduğu gibi.)

Haksız ve yersiz isteklerde bulunulmamalıdır. Kimsenin zararı istenmemelidir. Duâlar, Kur'ân'da yer almış, Allahü Teâlâ'nın tasvip ettiği türden; günahların affı, kötülüklerin def'i, ve örtülmesi, canın iman ile ve iyilerle beraber alınması, kıyamet gününde rezil ve rüsvay olmamak, hidâyet, tevbenin kabulü, hayırlı bir nesile sahip olmak, iyi, güzel işler yapabilmek, cehennem azabından korunmak, ilim ve sağlık istemek için olmalıdır. (Kitabın arkasındaki Kur'ân'da yer alan duâlara dikkat ediniz.)

İşin aslını görünce, ısmarlama sözde duâların duâ olmadığını, ve Allah'a emirler yağdırırcasına tv. Ve radyolarda, camilerde, değişik merasimlerde yapılan artistik gösterilerin, düzmecelerin de duâ olmadığını anlıyoruz.

Kur'ân-ı Kerim'deki duâ mahiyetindeki âyetler ön ve arkalarıyla pasaj içerisinde dikkate alındığında geçmiş peygamberler gibi o duâları edenler kendi buldukları koşullar ve ortama göre niyazda bulduklarını göreceğiz. O nedenle ısmarlama, basma kalıp, şablon bir çoğu uyduruk, yalan-yanlış duâlar (Ramazan Duâsı, Kenz-ül Arş Duâsı, İsm-i A'zam Duâsı, Hacet Duâsı, Karınca Duâsı, Bereket Duâsı, İstihare Duâsı, Nazar Duâsı, Ağrı, sancı vs. duâları gibi) okuyacağımıza, biz de kendi şartlarımıza ve ortamımıza göre, kendimiz niyazda bulunmalıyız. Kesinlikle şablon duâlar okumayalım, kendimiz, kendimizce duâ edelim, yalvaralım.

Bazı sure ve âyetler örnek duâ metinleri mahiyetindedir. Mesela, Fatiha suresi Allah'ı veciz bir şekilde niteledikten sonra O'na kulluk ve duâdaki ihlası ve insanlığın en çok muhtaç olduğu hidâyeti (doğru yola ulaşma) içten dilemeyi eşsiz bir üslupla ifade eden sözleriyle bütün müslümanların en çok okudukları duâ metni haline gelmiştir. Bakara suresinin 201. âyetinde geçen, “Ey Rabbimiz! Bize dünyada da güzellik ver, ahirette de güzellik ver; bizi cehennem azabından koru” mealindeki sözler de Fatiha'dan sonra en çok okunan duâ olmuştur. Kur'ân-ı Kerim'de duâ ile ilgili 200 civarında âyet mevcuttur. Duâ konusu

hadislerde de önemli bir yer tutar. Duâ ile ilgili bir çok hadis kitapları oluşturulmuştur. Ayrıca “Mesur Duâlar” adıyla bir çok örnekler belirlenmiş bunun çokları da kitaplaşmıştır.

Örnek duâ mahiyetindeki âyetler kitabın sonunda verilmiştir. Oradan okuyunuz.

Sosyal Medyada Paylaşabilirsiniz

[Sureler](#) | [Kur'an'ın Bize Mesajları](#) | [Makaleler](#) | [Mecelle](#) |
[Medya](#) | [Misafir Yazılar](#) | [Sorular Kur'an'dan Cevaplar](#)

© Tüm Hakları Saklıdır | Hakkı Yılmaz | İşte Kur'an |
istekuran@hotmail.com |

